

دانشگاه علامه طباطبایی

دانشکده‌ی روانشناسی و علوم تربیتی

پایان نامه تحصیلی جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد رشته تکنولوژی آموزشی

عنوان:

تأثیر الگوهای طراحی آموزشی گانیه و پنج مرحله ای بایبی در آموزش مبتنی بر شبکه بر یادگیری، یادداری و انگیزش دانشجویان

استاد راهنما:

دکتر خدیجه علی آبادی

استاد مشاور:

دکتر اسماعیل زارعی زوارکی

استاد داور:

پژوهشگر:

مأنده مالکی

تابستان ۱۳۸۹

تقدیر و تشکر

خداوند منان را سپاس گزارم که توفیق انجام این پژوهش را به من عطا نمود و بعد از سپاس او بر خود لازم می‌دانم مراتب تقدیر و تشکر را از سه استاد عزیزم که این پایان نامه به مساعدت های آنها به انجام رسیده است، به جا آورم:

سرکار خانم دکتر خدیجه علی آبادی که راهنمایی پایان نامه را بر عهده داشتند و دقت نظر ایشان در مراحل مختلف باعث غنای کار گردیده است.

جناب آقای دکتر اسماعیل زارعی زوارکی که مشاور من در این پژوهش بودند.

جناب آقای دکتر محمد رضا نیلی که داوری پایان نامه به عهده ایشان بود.

تقدیم به روح پاک پدرم

به او که آفتاب مهرش در آستانه دلم هرگز غروب نخواهد کرد. به حق که شایسته کلمه زیبای پدر بود و همچون تسلا ی پرنور در فراسوی آسمان زندگی می‌درخشید. وجودش تکیه گاه لحظه لحظه زندگی بود. اولین آموزگارم که جز ایمان، پایداری به من نیاموخت. او که مظهر تقوا و انسانیت بود. عزیزی که تلخی روزگار را چشید و آن را به شیرینی یک تجربه برایم تبدیل کرد. پدری که پایه های معرفت را در وجودم زنده کرد و خود به دیار یار شتافت.

روحش شاد

تقدیم به نازنین مادرم

که وجودش برایم نمونه مجسم محبت، صداقت و از خود گذشتگی است و هرچه دارم ازوست. او که صبورانه همسفر قصه های تلخ و شیرین زندگیم بود. او که مظهر عشق و وفاست و لحظه های خستگی همچون شمع، روشنی بخش زندگیم بود و در هر گامی، گذشت و ایثار را به من هدیه کرد.

تقدیم به:

همسر خوبم که مشتاقانه در شیرینی های زندگی با من شریک و صبورانه در مشقت ها و دشواریهای آن با من همراه بود. او نه تنها مرا به ادامه تحصیل تشویق میکرد بلکه از هیچ چیزی برای کمک به رشد و پیشرفت من دریغ نکرد. امیدوارم بتوانم زحماتش را جبران کنم.

چکیده

آموزش مبتنی بر وب که یکی از اشکال آموزش الکترونیکی است در آموزش عالی رویکردی جدید است و نزدیک ۳ میلیون یادگیرنده در حال حاضر این دوره ها را می گذرانند. اما در مورد اینکه در طراحی آموزشهای مبتنی بر وب از چه نظریه ها و الگوهایی باید استفاده کرد تحقیق جامعی به عمل نیامده است. هدف از این تحقیق بررسی تاثیر الگوهای طراحی آموزشی گانیه و پنج مرحله ای بایبی در آموزش مبتنی بر شبکه بر یادگیری، یادداری و انگیزش پیشرفت تحصیلی دانشجویان است. برای تجزیه تحلیل داده ها از شاخص های آمار توصیفی (توزیع فراوانی، میانگین، میانه، انحراف معیار، واریانس، خطای استاندارد) و آمار استنباطی به منظور آزمون فرضیه های تحقیق، از تحلیل کوواریانس چند متغیری (MANCOVA)، تحلیل کوواریانس، اندازه-گیری مکرر طرح یک بین-یک درون و آزمون تعقیبی بونفرونی استفاده شد. ابزارهای پژوهش عبارت بودند از: آزمون انگیزش پیشرفت تحصیلی (کرمی، ۱۳۸۶)، آزمون های محقق ساخته پیش آزمون و پس آزمون یادگیری و آزمون یادداری. جامعه پژوهش کلیه دانشجویان کارشناسی رشته تکنولوژی آموزشی دانشگاه علامه طباطبایی در سال تحصیلی ۸۹-۸۸ بودند که از میان آنها ۳۲ دانشجو با روش نمونه گیری در دسترس انتخاب شدند و پس از اجرای پیش آزمون یادگیری و انگیزش پیشرفت تحصیلی بر کل کل گروه، نمونه ها به دو گروه تقسیم شدند و الگوی طراحی آموزشی گانیه بر روی یک گروه و الگوی پنج مرحله ای بایبی نیز بر روی گروه دیگر اجرا شد؛ و سپس پس آزمون یادگیری و آزمون انگیزش پیشرفت تحصیلی بر روی هر دو گروه اعمال شد و در نهایت بعد از سه هفته پس آزمون یادگیری به عنوان آزمون یادداری عیناً بر روی هر دو گروه تکرار شد. نتایج نشان داد که میزان یادگیری، انگیزش پیشرفت تحصیلی و یادداری دانشجویانی که با الگوی طراحی آموزشی بایبی آموزش دیده اند به طور معناداری بیش دانشجویانی است که با الگوی طراحی آموزشی گانیه آموزش دیده اند.

پیشنهاد می شود، به منظور افزایش یادگیری، انگیزش پیشرفت تحصیلی و یادداری دانشجویان در طراحی دوره های آموزش الکترونیکی از الگوهای یادگیرنده محوری چون الگوی پنج مرحله ای بایبی استفاده شود.

واژگان کلیدی: آموزش الکترونیکی، طراحی آموزشی، یادگیری، یادداری، انگیزش پیشرفت تحصیلی

فهرست مطالب

چکیده	۶
فصل اول: کلیات تحقیق	۱۲
مقدمه	۱۳
بیان مسئله	۱۴
اهمیت و ضرورت تحقیق	۱۶
اهداف تحقیق	۱۹
سوال های تحقیق	۲۰
فرضیه های تحقیق	۲۰
تعریف مفاهیم و واژگان اختصاصی طرح	۲۰
تعاریف عملیاتی	۲۲
فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه تحقیق	۲۴
مقدمه	۲۵
۱. آموزش از راه دور	۲۶
تاریخچه آموزش از راه دور	۲۷
تاریخچه آموزش از راه دور در ایران	۳۰
طبقه بندی آموزش از راه دور	۳۲
عناصر آموزش از راه دور	۳۳
ویژگیهای آموزش از راه دور	۳۴
وجه تمایز آموزش از راه دور و آموزش سنتی	۳۶
۲. آموزش الکترونیکی	۳۷

۳۷	تعاریف آموزش الکترونیکی.....
۴۰	پیشینه آموزش الکترونیکی در جهان.....
۴۰	انواع آموزش الکترونیکی.....
۴۲	مزایای آموزش الکترونیکی.....
۴۴	معایب و چالشهای آموزش الکترونیکی.....
۴۶	آموزش مجازی.....
۴۶	دانشگاه مجازی.....
۴۷	انواع دانشگاههای مجازی.....
۴۹	آموزش مبتنی بر وب یا آموزش آنلاین.....
۵۰	انواع آموزش مبتنی بر وب.....
۵۱	۳. فرایند طراحی و تولید محتوای الکترونیکی در آموزش های مبتنی بر وب.....
۵۲	۳-۱. یادگیرندگان.....
۵۳	یادگیرندگان چه سخت افزارهایی دارند؟.....
۵۳	یادگیرندگان چگونه به شبکه متصل می شوند؟.....
۵۳	یادگیرندگان چه نرم افزارهایی دارند؟.....
۵۵	ابزارها و فناوری های تولید کنندگان.....
۵۵	مراحل تولید.....
۵۵	۳-۲-۱. طراحی آموزشی.....
۵۷	تعاریف طراحی آموزشی.....
۵۸	عناصر کلیدی فرایند طراحی آموزشی.....
۵۹	برنامه طراحی آموزشی کامل.....
۶۰	طراحی در یادگیری الکترونیکی.....
۶۲	فرایند طراحی محتوای الکترونیکی.....
۶۲	نظریه های آموزشی در طراحی آموزشی.....
۶۲	نظریه های یادگیری.....
۶۳	نظریه های آموزشی.....
۶۳	نظریه رفتارگرایی.....
۶۴	رفتارگرایی و طراحی آموزشی.....

۶۹ نظریه شناخت گرایی
۷۰ شناخت گرایی و طراحی آموزشی
۷۲ نظریه ساختن گرایی
۷۳ ساختن گرایی و طراحی آموزشی
۷۴ مقایسه نظریه های رفتاری، شناختی و ساختن گرایی
۷۵ سطوح طراحی آموزشی
۷۵ طراحی آموزشی در سطح خرد:
۷۶ طراحی آموزشی در سطح کلان
۷۷ طراحی آموزشی مبتنی بر رویکرد معلم محور
۷۸ به کارگیری رویکرد معلم محور در آموزش الکترونیکی
۷۹ معایب رویکرد معلم محور
۸۱ طراحی آموزشی رویکرد یادگیرنده محور
۸۲ به کارگیری رویکرد یادگیرنده محور در آموزش الکترونیکی
۸۴ ۳-۲-۲. تولید
۸۴ عوامل تولید کننده
۸۵ ابزارهای تالیف محتوای آموزش الکترونیکی دوره های مبتنی بر وب
۹۰ ۳-۲-۳. ویرایش
۹۰ ۳-۳. ارائه
۹۰ فرایند ارائه
۹۱ ابزارها و فناوری های مورد نیاز در مرحله ارائه
۹۱ وب سرور:
۹۲ سیستم مدیریت آموزشی
۹۳ سیستم مدیریت محتوای یادگیری
۹۴ عوامل موثر در انتخاب یک سیستم مدیریت یادگیری
۹۴ فرایند ارائه محتوای الکترونیکی
۹۵ ۴. انگیزه وانگیزش
۹۵ رویکردهای انگیزش
۹۵ الف) رویکرد رفتارگرایی

۹۶ (ب) رویکرد شناختی
۹۷ (ج) رویکرد اجتماعی - فرهنگی و انگیزش
۹۷ (د) رویکرد انسان گرایی
۹۸ انگیزش پیشرفت
۹۹ ویژگی افراد دارای انگیزه پیشرفت بالا:
۱۰۰ بهترین راههای ایجاد انگیزش در یادگیرندگان
۱۰۶ پیشینه تحقیق
۱۰۶ پژوهش های داخلی
۱۰۹ پژوهش های خارجی
۱۱۶ فصل سوم: روش پژوهش
۱۱۷ مقدمه
۱۱۷ روش تحقیق
۱۱۷ طرح پژوهش
۱۱۸ متغیرهای پژوهش
۱۲۰ جامعه آماری
۱۲۰ نمونه آماری و حجم نمونه
۱۲۱ ابزار جمع آوری داده ها:
۱۲۳ روایی و پایایی
۱۲۶ روش نمره گذاری
۱۲۷ روش گردآوری اطلاعات و داده ها
۱۲۷ روش اجرا
۱۲۸ روش تحلیل داده ها و روش های آماری
۱۲۹ فصل چهارم: تجزیه و تحلیل داده
۱۳۰ مقدمه:
۱۴۲ فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری
۱۴۳ مقدمه
۱۴۵ نتیجه گیری و بحث در مورد فرضیه ۱ پژوهش
۱۴۷ نتیجه گیری و بحث در مورد فرضیه ۲ پژوهش
۱۰	

۱۴۹	نتیجه گیری و بحث در مورد فرضیه ۳ پژوهش
۱۵۱	پیشنهادها
۱۵۴	منابع
۱۷۸	پیوست

فصل اول : کلیات تحقیق

همزمان با تغییرات سریع فنون و مهارت‌ها و ظهور پدیده های نوین در فناوری اطلاعات و تاثیر آنها بر شیوه ها و روشهای زیستن، فرایند آموزش نیز که یکی از ارکان اساسی و بنیادین جوامع است متحول و دگرگون شده است.

به تدریج با گسترده شدن جوامع و برای ایجاد امکان آموزش و پرورش در مناطق دور افتاده و غیر قابل دسترس یا برای افرادی که به علل مختلف، امکان حضور در جایی مشخص و زمانی معین برای یادگیری را نداشتند، آموزش از راه دور به وجود آمد. آموزش از راه دور با سابقه ای بسیار طولانی تقریباً در اواسط دهه ۱۸۰۰ میلادی با نخستین مدارس مکاتبه‌ای در اروپا به وجود آمد که از طریق پست به آموزش تندنویسی و زبانهای خارجی می‌پرداختند. این شیوه آموزشی همپای دیگر علوم و فناوریها پیشرفت کرده و هم اینک تا حد استفاده از انواع فناوریها و محصولات چون رایانه، مخابرات و فناوریهای شبکه سازی دیجیتال گسترش یافته و به آموزش الکترونیکی منجر شده است (صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۸۴).

پیشرفت های فناوری الگوهای جدیدی برای آموزش های دانشگاهی ارائه می‌نماید. بطور خاص، ابزارهای چند رسانه ای موجب تقویت آموزشهای از راه دور و آموزش های الکترونیکی شده است. بر اساس گزارش هیئت نمایندگی کانادا در کنفرانس جهانی ۱۹۹۸ یونسکو در مورد آموزش عالی، نقش فناوری اطلاعات و ارتباطات در توسعه آموزش بصورت جهانی مورد توجه قرار گرفته است. بر همین مبنا الویتهایی همچون تقویت توسعه دانشگاهی، توسعه دسترسی به آموزش، توسعه بر مبنای افق های جهانی، توسعه مرزهای دانش و تسهیل آموزش در تمام طول زندگی در نظر گرفته شده است (صفوی، ۱۳۸۸). اصطلاحات متفاوتی برای آموزش الکترونیکی به کاررفته است؛ نظیر: یادگیری الکترونیکی، یادگیری اینترنتی، یادگیری توزیعی، یادگیری شبکه ای، یادگیری مجازی، یادگیری به کمک رایانه، یادگیری مبتنی بر وب و یادگیری از راه دور. این واژه ها اشاره به این دارد که

یادگیرنده در فاصله ای دورتر از استاد یا مربی قرار دارد و برای دسترسی به محتوای آموزشی و برقراری تعامل با استاد، مربی و دیگر یادگیرندگان از بعضی از اشکال فناوری نظیر رایانه، اینترنت استفاده می کنند(خان^۱، ۲۰۰۵).

"یادگیری الکترونیکی معمولاً انعطاف پذیری دسترسی را در هر مکان و زمان فراهم می کند، در اصل به شرکت کنندگان اجازه می دهد تا زمان و فضا را در نوردند؛ بنابراین محتوای یادگیری باید به شکل صحیح طراحی شده باشد تا یادگیرنده را درگیر و فعال کند و یادگیری را ارتقا بخشد"(اندرسون، الومی؛ ترجمه‌ی زمانی وعظیمی، ۱۳۸۵، ص ۳۰). یادگیری الکترونیکی یا به مفهوم عمومی تر آموزش الکترونیکی در واقع مجموعه ای از دو دنیای بزرگ فناوری اطلاعات و آموزش است(صفوی، ۱۳۸۸).

بنابراین نمی توان به این نوع آموزش نگاهی تک بعدی به صورت فنی داشت زیرا آموزش جزئی جدایی ناپذیر از این شیوه آموزش است، و این راهبردها و برنامه ریزیهای آموزشی است که کیفیت یادگیری را تحت تاثیر قرار می دهد و نه فناوری. برنامه های رایانه ای با ویژگی های خاص مورد نیاز است تا الگوهای زندگی واقعی را برای یادگیرنده شبیه سازی کند. بنابراین، رسانه، یادگیری را تحت تاثیر قرار نمی دهد و رایانه به خودی خود باعث یادگیری دانشجویان نمی شود، بلکه طراحی الگوهای واقعی زندگی و شبیه سازیها و تعامل دانشجویان با آن الگوها است که منجر به یادگیری بیشتر می شود. زیرا رایانه صرفاً وسیله ای است که قابلیت پردازش اطلاعات را فراهم می کند و آموزش را به یادگیرندگان عرضه می کند(کلارک، ۲۰۰۱؛ به نقل از اندرسون، الومی، ۲۰۰۴؛ ترجمه‌ی زمانی وعظیمی، ۱۳۸۵).

بیان مسئله

"تا چندی پیش افراد برای آموزش و یادگیری نیاز به زمان و مکان مشخصی داشتند که دور هم جمع شوند ولی امروزه با پیشرفت فناوریهای رایانه و شبکه تا حدودی این نیاز از بین رفته است و هر کسی به زودی قادر خواهد

¹ Khan

بود هر چیزی را در هر زمانی و مکانی یاد بگیرد. این امر در سایه نظام جدیدی از آموزش صورت می گیرد که آموزش الکترونیکی نامیده می شود^۲ (هورتون^۳، ۲۰۰۶، ص ۱).

آموزش مبتنی بر وب که یکی از اشکال آموزش الکترونیکی است در آموزش عالی رویکردی جدید است و نزدیک به ۳ میلیون یادگیرنده در حال حاضر دوره های مبتنی بر وب را می گذرانند (الن^۴ و وسیمن^۵ به نقل از رویال^۶ ۲۰۰۷). بسیاری از موسسه ها و دانشگاهها از آن استفاده می کنند. و در حالی که تدریس و یادگیری مبتنی بر وب بسیار در آموزش عالی بسیار رایج است طراحی و ایجاد محیط های یادگیری الکترونیکی بیشتر مورد توجه است، به خصوص زمانی که از آموزش مبتنی بر وب به عنوان روشی برای دست یابی به آموزش با کیفیت یاد می شود. اما اینکه در طراحی آموزشهای مبتنی بر وب چه نظریه ها و الگوهایی باید مورد استفاده قرار گیرد تحقیق جامعی در این رابطه به عمل نیامده است (ماریاناکیز^۷ ۲۰۰۹).

سان^۸ (۲۰۰۱) تحقیقی را برای انجمن تکنولوژی و ارتباطات آموزشی انجام داد برای اینکه مشخص کند طراحان آموزشی این انجمن چه الگوهای طراحی آموزشی را برای دوره های آموزش مبتنی بر وب مناسب می دانند. او به الگوهایی همچون دیک و کاری، گانیه و بریگز دست یافت .

و این در حالی است که لی^۹ (۲۰۰۳)، در تحقیقی مشابه سان (۲۰۰۱) به الگوهایی چون ADDIE، گانیه و بریگز و دیک و کاری دست یافته بود. و طبق پژوهشی که رویال (۲۰۰۷) انجام داد مبنی بر اینکه چه الگوهایی در دوره های مبتنی بر وب مورد استفاده قرار می گیرد به الگوهای طراحی چون ADDIE، گانیه و بریگز و دیک و کاری و طراحی سیستمهای آموزشی^۹ دست یافت همانطور که در این ۳ تحقیق مشخص است اولاً تغییر کمی

² Horton

³ Allen

⁴ Seaman

⁵ Royal

⁶ Maryannakis

⁷ Sun

⁸ Li

⁹ Instructional Systems Design

در این سالها در استفاده از الگوها وجود دارد و ثانیاً الگوهای مورد استفاده طراحان اغلب الگوهای نظریه های رفتارگرایی و شناخت گرایی را شامل می شود (رویال، ۲۰۰۷).

تحقیق دیگری چون ماریا ناکیز (۲۰۰۹) نشان داد الگوهای طراحی آموزشی مبتنی بر نظریه های رفتارگرایی و شناخت گرایی می توانند مناسب تر از نظریه های ساختن گرایی باشند.

واین در حالی است که در تحقیقات معتبری نشان داده شده است که ساختن گرایی مناسب ترین رویکرد برای دوره های مبتنی بر وب است (لونبرگ^{۱۰}، ۱۹۹۸؛ به نقل از بورژویز^{۱۱}، ۲۰۰۶؛ پالوف و پرت^{۱۲}، ۱۹۹۹؛ کلارک^{۱۳}، ۲۰۰۰؛ هوبز^{۱۴}، ۲۰۰۲؛ جانگ^{۱۵}، ۲۰۰۱؛ لوک^{۱۶}، ۲۰۰۲؛ مورفیو^{۱۷}، ۲۰۰۲؛ لیا^{۱۸}، ۲۰۰۴؛ آلمالا^{۱۹}، ۲۰۰۵).

بنابر تحقیقات انجام شده و تضادهای موجود بر روی نتایج، تحقیق مورد نظر قصد دارد با استفاده از الگوی گانیه به عنوان نمونه ای از رویکرد شناخت گرایی و الگوی پنج مرحله ای بایبی به عنوان نمونه ای از نظریه ساختن گرایی، تاثیر هر یک از الگوها را در میزان یادگیری، یادداری و انگیزش پیشرفت مقایسه کند.

اهمیت و ضرورت تحقیق

در آموزش الکترونیکی، ارائه مطالب براساس نیازهای فراگیران تغییر می یابد و در آن، فضایی ایجاد می شود تا فراگیر با فراغ بال و به دور از اضطراب و با حفظ استقلال و اعتماد به نفس، به فعالیت های مورد نظر خود بپردازد. آموزش الکترونیکی یک سیستم آموزشی واحد را برای تعدادی از فراگیران فراهم می سازد که منجر به ایجاد فرصت های آموزشی مختلف می شود.

¹⁰ Lunenberg

¹¹ Bourgeois

¹² Palloff & Pratt

¹³ Clark

¹⁴ Hobbs

¹⁵ Jung

¹⁶ Lock

¹⁷ Morphew

¹⁸ Liaw

¹⁹ Almala

آموزش الکترونیکی آموزش را در هر زمان و مکان در دسترس کاربران خود قرار داده است. این آموزش می تواند در محل کار، در خانه، در جاده در ۲۴ ساعت شبانه روز و هفت روز هفته مورد استفاده قرار گیرد و یادگیرندگان آن را می توانند با زمانهای اشتغال خود تنظیم کنند و همراه با کار خود آموزش ببینند. آموزش الکترونیکی یادگیرندگان را تشویق می کند که به دقت اطلاعات را از طریق شبکه جهانی وب بررسی کنند و اطلاعات و مواد یادگیری مطابق با علایق شخصی خود را پیدا کنند به طور کلی نقطه عطف آموزش الکترونیکی بر روی یادگیرندگان است و آنها هستند که باید دانش خود را بسازند و خود مسئولیت یادگیری خود را برعهده گیرند تا هنگامی که خود آگاهی و اعتماد نفس در آنها به وجود آید. (دل و چویو^{۲۰} و لاگ نی^{۲۱} ۲۰۰۶) اما در آموزشهایی که از طریق فناوری صورت می گیرد مهمترین مسئله ای که مطرح است این است که آیا استفاده صرف از فناوری، یادگیری را بهبود می بخشد؟ تحقیقات بسیاری در این زمینه انجام شده و... چنین مطرح میشود که استفاده صرف از فناوری در آموزش عامل تعیین کننده کیفیت یادگیری نیست، بلکه چگونگی طراحی و برنامه ریزی دوره است که اثر بخشی دوره را تعیین می کند (کلارک، ۱۹۸۳؛ شران ۱۹۷۷؛ بنک و ریندولدز، ۱۹۷۷؛ کوزما ۲۰۰۱؛ به نقل از اندرسون والومی، ۲۰۰۴؛ ترجمه ی زمانی و عظیمی، ۱۳۸۵).

چگونگی طراحی آموزشی از بخش های مهم فرایند تولید و راه اندازی یادگیری الکترونیکی است. طراحی باید در همه سطح های یادگیری الکترونیکی از برنامه ریزی سطح پایین تا بخش های رسانه ای ویژه بکار رود. طراحی برای فهم این بخش ها اهمیت دارد زیرا این بخش ها بر چپستی تکنیک های طراحی مورد استفاده ما تاثیر می گذارد.

هورتون (۲۰۰۶) تولید یادگیری الکترونیکی موثر را مستلزم چندین مهارت می داند: طراحی آموزشی^{۲۲}، مهندسی نرم افزار^{۲۳}، طراحی رسانه^{۲۴} و اقتصاد. که این مهارتها در شکل ۱-۱ قابل مشاهده هستند.

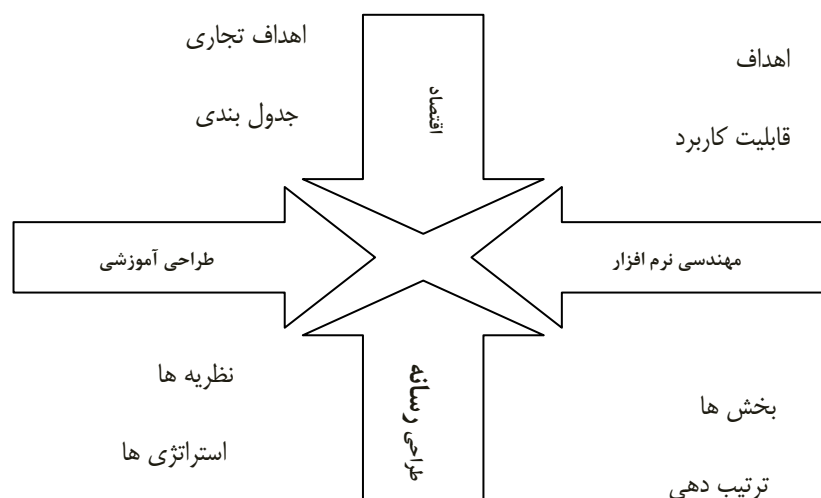
²⁰ Delvecchio

²¹ Loughney

²² Instructional design

²³ Software engineering

²⁴ Media design

شکل ۱-۱ مهارت‌های یادگیری الکترونیکی

منبع: (هورتن، ۲۰۰۶، ص ۵)

با پا به عرصه گذاشتن یادگیری الکترونیکی در نوع آموزشی و یادگیری تغییر ایجاد شده است. یادگیری الکترونیکی پیوند دهنده فناوری و آموزش است و اغلب نقش مهارتی طراحان آموزشی اتصال ایجاد کردن بین مفاهیم دو جهان است. متأسفانه نقش طراح آموزشی در یادگیری الکترونیکی بد فهمیده شده است این امر ناشی از درک نکردن نیازهای آموزش الکترونیکی و پیچیدگی این فرایند است. فرایند صحیح طراحی در یادگیری الکترونیکی فرایندی است که به وسیله یادگیری، نه فناوری، در مرکز توسعه یادگیری قرار داده می شود (سیمنس، ۲۰۰۲).

بنابراین با توجه به اهمیت طراحی آموزشی، اغلب افرادی که در زمینه آموزش الکترونیکی کار می‌کنند، فکر می‌کنند همین که محتوای خود را از طریق فناوری‌ها ارائه می‌دهند به هدف خود به منظور ایجاد یک آموزش موثر دست یافته‌اند، این در حالی است که بدون در نظر گرفتن طراحی آموزشی و اصول آن به هدف خود دست پیدا نخواهند کرد. اما با گسترش استفاده از مدل‌های آموزشی در طراحی هر روز بر میزان مدل‌های آموزشی افزوده می‌شود و پیدا کردن الگوهای مناسب در شرایط مختلف باید با دقت و بررسی کامل صورت گیرد. بنابراین این تحقیق قصد دارد با توجه به نتایج ضدو نقیضی که در استفاده از الگوهای آموزشی مختلف در آموزش مبتنی بر شبکه وجود دارد به مقایسه دو الگوی طراحی آموزشی گانیه و الگوی پنج مرحله‌ای بایبی در میزان یادگیری، یادداری و انگیزش پیشرفت تحصیلی بپردازد.

اهداف تحقیق

هدف کلی

بررسی تاثیر الگوهای طراحی آموزشی گانیه و پنج مرحله‌ای بایبی در آموزش مبتنی بر شبکه بر میزان یادگیری، یادداری و انگیزش پیشرفت تحصیلی دانشجویان.

اهداف جزئی

- مقایسه میزان یادگیری دانشجویانی که با الگوی طراحی آموزشی گانیه و دانشجویانی که با الگوی پنج مرحله‌ای بایبی آموزش دیده‌اند.
- مقایسه میزان انگیزش پیشرفت تحصیلی دانشجویانی که با الگوی طراحی آموزشی گانیه و دانشجویانی که با الگوی پنج مرحله‌ای بایبی آموزش دیده‌اند.
- مقایسه میزان یادداری دانشجویانی که با الگوی طراحی آموزشی گانیه و دانشجویانی که با الگوی پنج مرحله‌ای بایبی آموزش دیده‌اند.

سوال های تحقیق

- آیا بین میزان یادگیری دانشجویانی که با الگوی طراحی آموزشی گانیه و دانشجویانی که با الگوی پنج مرحله ای بایبی آموزش دیده اند تفاوت وجود دارد؟
- آیا بین میزان انگیزش پیشرفت تحصیلی دانشجویانی که با الگوی طراحی آموزشی گانیه و دانشجویانی که با الگوی پنج مرحله ای بایبی آموزش دیده اند تفاوت وجود دارد؟
- آیا بین میزان یادداری دانشجویانی که با الگوی طراحی آموزشی گانیه و دانشجویانی که با الگوی پنج مرحله ای بایبی آموزش دیده اند تفاوت وجود دارد؟

فرضیه های تحقیق

- بین میزان یادگیری دانشجویانی که با الگوی طراحی آموزشی گانیه و دانشجویانی که با الگوی پنج مرحله ای بایبی آموزش دیده اند تفاوت وجود دارد.
- بین میزان انگیزش پیشرفت تحصیلی دانشجویانی که با الگوی طراحی آموزشی گانیه و دانشجویانی که با الگوی پنج مرحله ای بایبی آموزش دیده اند تفاوت وجود دارد.
- بین میزان یادداری دانشجویانی که با الگوی طراحی آموزشی گانیه و دانشجویانی که با الگوی پنج مرحله ای بایبی آموزش دیده اند تفاوت وجود دارد.

تعریف مفاهیم و واژگان اختصاصی طرح:

تعاریف نظری:

یادگیری^{۲۵}: فرایند ایجاد تغییر نسبتاً پایدار در رفتار یا توان رفتاری که حاصل تجربه است، و نمی توان آن را به حالت‌های موقتی بدن مانند آنچه بر اثر بیماری، خستگی، یا مصرف داروها پدید می آید نسبت داد. (سیف، ۱۳۸۷)

²⁵ Learning